

Δημοσιεύτηκε στο περιοδικό Οικονομικά Κρατούμενος
Τεύχος: Δεκέμβριος 2013 - Ιανουάριος - Φεβρουάριος 2014

STOP

(Θεατρική παράσταση για πέντε ρόλους)

Σκηνικό: ένα κελί φυλακής, δύο διπλά κρεβάτια σε γωνία, πλαστικό τραπέζι.

Ρόλοι: Νίκος (παραβάτης Κ.Ο.Κ.)

Κώστας (έμπορος ναρκωτικών)

Χρήστος (προφυλακισμένος για βιασμό)

Πέτρος (ανθρωποκτόνος)

Φώτης (χρήστης ναρκωτικών)

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

(η σκηνή είναι κλειστή και ο Νίκος παρουσιάζεται μπροστά στους θεατές)

ΝΙΚΟΣ: Αστείο είναι, μα και σοβαρό

στην τραγωδία υπάρχει το κωμικό

και αν για το νόμο είναι σωστό

το ότι είμ' εδώ μέσα μοιάζει τρελό

Της οδικής κυκλοφορίας τον κώδικα έχω παραβιάσει

και σαν απατεώνα σκληρό, ο αστυνόμος μ' έχει πιάσει

με έριξε σ' αυτό το κελί, μες στους εγκληματίες

«στην πόλη του – μού' πε στεγνά – δε σηκώνει παρανομίες»

Μα εγώ ένα STOP προσπέρασα και βρέθηκα στο κελί μου

κι αυτοί που αποφασίζουνε θίγουν τη λογική μου

για να γίνω λέει καλύτερος στη «μετά θάνατο» πνοή μου

αυτοί μου βάλανε το STOP για όλη τη ζωή μου.

ΣΚΗΝΗ 1^η

(Ανοίγει η σκηνή [οι τρεις είναι ήδη στο κελί])

Ο Νίκος [N] πηγαίνει και κάθεται κοντά στους τρεις άλλους: στον Πέτρο [Π], που βλέπει διαρκώς τηλεόραση, στον Κώστα [Κ], με τον οποίο ο Νίκος κάθεται στο τραπέζι και ξεκινάει να παίζει ντόμινο, και στον Φώτη [Φ], που τη στιγμή αυτή, μα και σε όλη την παράσταση, στρίβει τσιγάρο.

Για κάμποση ώρα δε μιλούν, μέχρι που μπαίνει ο Χρήστος [ΧΡ])

(Είσοδος Χρήστου [νέος κρατούμενος])

Κ. : Μπα, μπα! Τι βλέπω; Νεούδι; Καλώς τα δεχτήκαμε παιδιά! Ρε σεις, αυτός τρέμει ολόκληρος! Πώς σε λένε μικρέ;

ΧΡ. : Χρήστο.

Κ. : Κάνε μου μια χάρη. Πάψε να τρέμεις.

ΧΡ. : Μα δεν τρέμω.

Κ. : Τρέμεις. Ακόμα κι αν δεν τρέμεις, όταν σου λέω εγώ ότι τρέμεις, εσύ θα λες ότι τρέμεις.

ΧΡ. : Ε, καλά. Τρέμω.

Ν. : Κοίτα φίλε, χαλάρωσε. Βολέψου, κάνε ένα μπανάκι και τα λέμε μετά. Και μη φοβάσαι. Εδώ ούτε θα σε κάνουμε πρεζάκι, ούτε θα σε βιάσουμε. Κοίτα μονάχα να'σαι σωστός.

ΧΡ. : Θα είμαι.

Π. : Θα το δούμε αυτό. Όπως θα δούμε και τα χαρτιά σου, το βράδυ, σαν κλείσει η φυλακή... Να δούμε επιτέλους γιατί κατηγορείσαι.

Κ. : Ναι. Εδώ κάτι περίεργο υπάρχει και δε μ' αρέσει καθόλου. Ρώτησα τον υπαρχιφύλακα για το τι έχεις κάνει και απέφυγε να μου απαντήσει. Ξέρεις, ορισμένα πράγματα εδώ στη φυλακή δε συγχωρούνται.

Π. : Θα τα πούμε το βράδυ. Σαν κλείσει η φυλακή. Θα δούμε τα χαρτιά σου κι ύστερα βλέπουμε.

Κ. : Άκου τώρα – πώς σε είπαμε, Χρήστο; Ο Πέτρος από εδώ έχει ισόβια στην πλάτη για φόνο κι εγώ εικοσιπέντε χρόνια για εμπόριο ναρκωτικών. Όπως καταλαβαίνεις, εμείς κάνουμε κουμάντο εδώ. Άκου λοιπόν: επειδή σαν περίεργος και κάπως ελαφρούλης μου φαίνεσαι και μιας και είσαι καινούργιος, θα σου ταιριάζει «γάντι» μια εργασία. Θα γίνεις, φίλε μου, ένας εξαιρετικός λεγκένης.

ΧΡ. : Τι σημαίνει λεγκένης;

Φ. : Λεγκένης σημαίνει «θα πλένεις».

Κ. : Μη το παίρνεις άσχημα. Επάγγελμα είναι κι αυτό. Κάποιο ρόλο πρέπει να' χει κανείς τέλος πάντων, ακόμα και μέσα στη φυλακή! Για να ξέρεις λοιπόν, από σήμερα θα είσαι ο λεγκένης μας. Είναι ένα είδος μη αμειβόμενης οικιακής βοηθού.

Φ. : Μη αμειβόμενης παραδουλεύτρας!

Κ. : Λοιπόν, αρκετά με τα λόγια. Κοίτα να βολευτείς γρήγορα για να πιάσεις, σαν καλό παιδί, εργασία.

ΧΡ. : Ναι. Θα βολευτώ. Μα πού θα είναι το κρεβάτι μου; Το κελί έχει τέσσερα κρεβάτια και εσείς είστε ήδη τέσσερεις.

Φ. : Α, ναι, Χρήστο, για τον πρώτο καιρό θα κοιμάσαι στο πάτωμα.

ΧΡ. : Στο πάτωμα;

Φ. : Ε ναι ρε Χρήστο, στο πάτωμα. Εδώ άλλα κελιά είναι εξάρια και δεν έχεις πού να πατήσεις για να πας το βράδυ τουαλέτα. Εγώ τον πρώτο καιρό, που πέρναγα και τα στερητικά μου, λόγω έλλειψης πρέζας, κοιμόμουν για επτά συνεχείς μήνες στο πάτωμα... Να σου πω τώρα, μήπως σου περισσεύει κανένα τσιγάρο;

(Ο Χρήστος του δίνει τσιγάρο και αρχίζει να «βολεύει» τα πράγματά του, ενώ ο Φώτης σιγοτραγουδάει:)

Φ. : Θα γίνεις λεγκένης, τα ρούχα θα πλένεις
το πάτωμα, τα παράθυρα, τα κομοδίνα, τα πιάτα
μια μη αμειβόμενη οικιακή βοηθός
είναι νόμος σκληρός, μα για μας βολικός.

Θα γίνεις λεγκένης, τα ρούχα θα πλένεις
το πάτωμα, τα παράθυρα, τα κομοδίνα, τα πιάτα
μια μη αμειβόμενη οικιακή βοηθός
είναι νόμος σκληρός, μα για μας βολικός.

ΣΚΗΝΗ 2^η

(Τους κλειδώνουν για βράδυ. Ο Χρήστος, εξαντλημένος, τελειώνει τις δουλειές)

Κ. : Για έλα εδώ Χρηστάκη μου, έλα εδώ ταλαιπωρημένη μου πριγκιπέσα...

Σκούπισες;

ΧΡ. : Ναι.

Κ. : Σφουγγάρισες;

ΧΡ. : Ναι.

Κ. : Το ψυγείο το έπλυνες;

ΧΡ. : Ναι.

Κ. : Το κομοδίνο το έγλειψες;

ΧΡ. : Ναι.

Κ. : Το μπάνιο το καθάρισες;

ΧΡ. : Ναι.

Κ. : Και τα πλακάκια;

ΧΡ. : Και τα πλακάκια.

Κ. : Τα ρούχα τα έπλυνες;

ΧΡ. : Ναι.

Κ. : Τα άπλωσες;

ΧΡ. : Τα άπλωσα.

Κ. : Τις κουβέρτες τις τίναξες;

ΧΡ. : Όχι. Δυστυχώς, καθώς πήγαινα να τις τινάξω, ήρθε ο υπάλληλος και μας έκλεισε για βράδυ.

Κ. : Δεν τίναξες δηλαδή τις κουβέρτες... Ε και τι διάολο κάνεις όλο το απόγευμα; Είσαι ένα σιχαμένο τεμπελόσκυλο!

Φ. : Ναι. Ναι. Ένα σιχαμένο τεμπελόσκυλο. Δε μας τα λέει καλά. Γι' αυτό λοιπόν κι εγώ, ενώ αυτός έκανε όλες τις δουλειές, εγώ έκανα όλα τα σιγάρα από το πακέτο του.

ΧΡ. : Πώς; Τελείωσες όλα τα σιγάρα μου;

Φ. : Α, ναι φίλε. Παραλείψαμε να σου πούμε ότι εδώ στο κελί δεν είμαστε ο καθένας για την πάρτη του... Εδώ είμαστε ομάδα. Τα σιγάρα, η καντίνα, ο μπακάλης πηγαίνουν σε όλους. Τίποτα δεν είναι δικό σου ή δικό μου. Όλα είναι κοινά. Ακόμα και τα χρήματα που σου στέλνουν οι δικοί σου θα τα χειριζόμαστε όλοι μαζί.

Κ. : Γιατί μουτρώνεις; Σου φαίνεται άδικο; Είναι κακό δηλαδή να είμαστε ομάδα;

ΧΡ. : Όχι. Όχι. Δε μουτρώνω. Αλλά αφού είμαστε ομάδα και μιας και ο Φώτης μού τελείωσε τα δικά μου σιγάρα, μπορώ να πάρω ένα από το δικό σου πακέτο;

Κ. : Όχι.

ΧΡ. : Ε τότε τι «ομάδα» μού λέτε και «όλα όλων»;

Π. : Άκου να δεις λεγκενάκο, πολύ μιλάς. Σου είπα κανείς ότι εδώ είμαστε ίσοι; Για μαζέψου λίγο. Βγάλε πρώτα μερικά χρονάκια κι ύστερα τα λέμε. Τσακίσου τώρα και φέρε τα χαρτιά σου.

ΧΡ. : Ποια χαρτιά μου;

Π. : Τη δικογραφία σου βλίτο. Τελείωνε!

(Ο Χρήστος φέρνει τα χαρτιά. Ο Πέτρος με τον Κώστα τα κοιτάνε)

ΣΚΗΝΗ 3^η

(Την άλλη μέρα το πρωί. Ο Χρήστος κοιμάται στο πάτωμα)

Φ. : Σήκω λεγκενάκο. Έχεις δουλειά. Έχουν μαζευτεί ρούχα. Και κανόνισε σήμερα να πάρεις κάρτες και καπνούς. Είμαστε όλοι ρέστοι.

ΧΡ. : Πονάω. Δεν έπρεπε να με χτυπήσετε. Σας λέω, δεν το έκανα εγώ.

Φ. : Άκου να δεις φίλε. Κατηγορείσαι για βιασμό. Εδώ αυτά δε συγχωρούνται.

ΧΡ. : Κι αν αποδειχτεί ότι είμαι αθώος;

Φ. : Καλύτερα ένας αθώος να δέρνεται άδικα, παρά να κινδυνεύει η τιμή μας σε όλη τη φυλακή.

Π. : Πρόσεξε λεγκενάκο, για να τελειώνουμε: η φυλακή έχει τους δικούς της νόμους. Κανένας δε σε ρωτάει εάν σου αρέσουν, εσένα που χτυπήθηκες. Μα ούτε και εμάς μας ρωτάει. Σύμφωνα με το νόμο, έπρεπε να σε χτυπήσουμε.

Κ. : Εδώ δεν τίθεται θέμα καλού-κακού, δίκαιου-άδικου... Απλώς έτσι είναι. Όταν μπαίνει κανείς φυλακή με τέτοια κατηγορία, οι υπόλοιποι τον χτυπάνε.

Φ. : Εμένα εχθές μου πέρασε από το μυαλό ότι χτυπώντας τον, μειώναμε τις δικές μας παρανομίες. Κρατάγαμε απόσταση από την ανηθικότητα. Γι' αυτό σε βάραγα με τόσο πάθος. Και να ξέρεις, για καμιά εβδομάδα, όποτε κλείνει η φυλακή, εμείς είμαστε υποχρεωμένοι να σε βαράμε.

Π. : Για να τελειώνουμε, άκου Χρήστο, τόσα χρόνια εδώ μέσα έχω δει πολλές δικογραφίες και πολλά λαμόγια να το παίζουν αθώοι. Στη δική σου την περίπτωση, εγώ είμαι σίγουρος ότι είσαι αθώος. Τα στοιχεία της δικογραφίας είναι ανύπαρκτα και το βλέμμα σου μου φαίνεται καθαρό. Ωστόσο, μέχρι να ξεκαθαρίσει το πράγμα, να ξέρεις ότι εμείς θα σε χτυπάμε... Κι όσο για το προαύλιο, εκεί μπροστά στους άλλους, μη διανοηθείς – όχι να κάτσεις μαζί μας – μα ούτε «καλημέρα» να μας πεις...

(Μένουν για λίγη ώρα σιωπηλοί. Στη συνέχεια, ο Χρήστος βηματίζει προς τους θεατές, τους κοιτάζει και μονολογεί:)

ΧΡ. : Αναρωτιέμαι, πότε θα αποφασίσει ο σύγχρονος άνθρωπος το πού ανήκει και το σε ποιους κανόνες θέλει να υπόκειται. Θέλει τη μικρή κοινωνία, με την άμεση

αυτοδικία ή την κοινωνία των πόλεων, με τους νόμους και τα συντάγματα; Εγώ σας ξαναλέω πως είμαι αθώος, μα ακόμη κι αν δεν ήμουν, δεν θα έπρεπε να μου επιβάλλονται ταυτόχρονα και οι δύο τιμωρίες. Εγώ ανέκαθεν ήμουν υπέρ της μικρής κοινωνίας. Οφθαλμός αντί οφθαλμού. Τα πράγματα απλούστερα. Σκότωσες; Σε σκοτώνω. Έκλεψες; Σου κόβω το χέρι. Εάν όντως είχα πειράξει το κοριτσάκι, ας με σκότωνε ο πατέρας του. Αυτό θα ήταν δίκαιο και σωστό. Μα, αφού έχουμε αποφασίσει ψηφίζοντας νόμους και συντάγματα να μην ισχύει η αυτοδικία αλλά ο νόμος, τότε ας τον σεβαστούμε. Δεν είναι άδικο εγώ να τιμωρούμαι ταυτόχρονα και με τους δύο τρόπους; Κι όταν στο τέλος αποδειχτεί πως είμαι αθώος -γιατί σας το ξαναλέω πως είμαι- δε θα είναι κάπως ειρωνικό, αφού θα έχω γίνει μαύρος από το ξύλο και αφού θα έχω ανοήτως προφυλακιστεί, να δέχομαι τη συγγνώμη των φανατικών του νόμου και των φανατικών του ήθους;

ΣΚΗΝΗ 4^η

(Στη σκηνή είναι ο Πέτρος [στην τηλεόραση] και ο Φώτης [που στρίβει τσιγάρο]. Μπαίνει ο Χρήστος κρατώντας τσάντα με ρούχα)

Φ. : Γιατί είναι κλαμμένη η πριγκιπέσα μας; Τι έχεις λεγκενάκο;

ΧΡ.: Είχα επισκεπτήριο με τη μάνα μου. Δεν άντεξε η κακομοίρα. Έκλαιγε.

Κι αυτές οι πόρτες... Τόσο βαριές... Τόσο σιδερένιες... Πόσο πονάω...

Φ. : Σε κανένα γονιό δεν αξίζει αυτό. Μερικές φορές είναι καλύτερο να χάνεις το παιδί σου, παρά να το βλέπεις στη φυλακή.

ΧΡ. : Ε, μην υπερβάλλεις.

Φ. : Δεν υπερβάλλω καθόλου. Διότι ο θάνατος μπορεί να σημαίνει τέλος, αλλά δε μαυρίζει το μέτωπο κι ούτε μπορεί να σβήσει το παρελθόν. Ενώ, αντίθετα, η φυλάκιση σε κάποιες ακραίες περιπτώσεις το κάνει. Για πες τώρα κάτι πιο πρακτικό.

Πόσα χρήματα σου άφησε;

ΧΡ. : Δε μου άφησε.

Φ. : Τι;

ΧΡ. : Αυτό που άκουσες. Δε μου άφησε. Για την ακρίβεια, ήθελε να μου αφήσει, αλλά την απέτρεψα. Δε θα πλένει η μάνα μου σκάλες έξω από τη φυλακή για να μου δίνει χρήματα που θα τα τρώτε εσείς, ενώ εγώ θα πλένω τα σώβρακά σας.

Φ. : Μα, το λες αλήθεια λοιπόν; Της είπες να μη σου αφήσει λεφτά;

ΧΡ. : Σου είπα «ναι».

Φ. : Μα, θα σε χτυπήσουμε.

ΧΡ. : Ας με χτυπήσετε. Ούτως ή άλλως με χτυπάτε.

Π. : Αφού το θες τόσο, περίμενε λίγο να κλείσει η φυλακή. Για πες μου όμως λεγκενάκο, έχεις κανένα νέο από το δικηγόρο;

ΧΡ. : Έχω νέα. Ευχάριστα για μένα. Προέκυψαν, λέει, νέα στοιχεία. Στην περιοχή που μένω έγινε κι άλλος βιασμός με παρόμοιο τρόπο. Μακάρι να τον πιάσουν τον πραγματικό ένοχο.

Π. : Να πεις αυτού του έμπορου ελπίδων, του δικηγόρου σου, να κάνει αίτηση αποφυλάκισης. Δε μπορούν να σε κρατάνε τσάμπα.

(Ανοίγει η πόρτα και μπαίνει ο Νίκος με τον Κώστα)

Ν. : Τι κούκλα ήταν αυτή ρε Κώστα; Να μας τη γνωρίσεις. Αδερφή σου είναι ή κοπέλα σου;

Κ. : Γυναίκα μου είναι και μαζέψου.

Ν. : Έλα ρε, πλάκα σου κάνω. Ποτέ μου δε θα κοίταζα κοπέλα συγκρατούμενου. Κι άλλωστε, αυτή μοιάζει να λιώνει για σένα. Πώς το βλέπεις; Θα κρατήσει;

Κ. : Άσε ρε Νίκο... Ένας Θεός ξέρει. Πού να αντέξει κι αυτή. Νέο κορίτσι. Όμορφο. Πάει τόσος καιρός κι ακόμα δεν ξέρω πότε θα βγω... Κι αυτή θέλει να φτιάξει τη ζωή της. Κι εγώ τι να της πω;

Ν. : Να μην της πεις τίποτα. Μονάχα να της δείχνεις ότι είσαι χαρούμενος που είναι ακόμα μαζί σου. Αυτό είναι από μόνο του ιερό... Ό,τι και να γίνει στο μέλλον.

Κ. : Αυτό προσπαθώ! Μα δε μου βγαίνει πάντα. Βλέπεις, τα νεύρα μου εδώ είναι στο κόκκινο. Σε αυτό το μέρος δε μπορείς να είσαι ο εαυτός σου.

Εσύ ρε Νίκο, γιατί φώναζες στους γέροντες σου; Σε άκουσε όλο το επισκεπτήριο.

Ν. : Καλά, οι δικοί μου έχουν ξεφύγει. Έχει πέσει όλη η οικογένεια να με φάει. Ένα STOP παραβίασα και βγάλανε νύχια να με ξεσκίσουν... «Ο ασυνείδητος... Ο ανώριμος...». Όλη τη μέρα με μειώνουν... Σα να βρήκαν την αφορμή που χρόνια έψαχναν. Ένα STOP παραβίασα και STOP οι συμπάθειες, STOP όλη η παλιά ζωή. Κάτι θείοι και θειάδες να δεις... Ούτε το τηλέφωνο δε σηκώνουν.

Οι γονείς μου μου επαναλαμβάνουν συνεχώς πως μ' αγαπάνε και το πιστεύω...

Μα τι μ' αυτό; Τι σημαίνει αυτό; Τι να την κάνω σκέτη την αγάπη;

Δε στέκεται ο άνθρωπος μόνο με αυτή. Θέλει και εκτίμηση... Θέλει και σεβασμό...

Αλλιώς, στην πρώτη δυσκολία λυγίζεις.

ΣΚΗΝΗ 5^η

(Το κελί είναι άδειο. Μπαίνουν ορμητικά και οι πέντε σε έξαλλη κατάσταση)

Κ. : Ρε Πέτρο, αυτό δεν το καταλαβαίνω. Γιατί στο καλό ήθελες να μπλεχτούμε κι εμείς στον καβγά; Εσύ Έλληνας... Εγώ Αλβανός... Τι δουλειά έχουμε στην κόντρα των Αράβων;

Π : Δεν έχεις δίκιο. Κι εκείνοι μας είχαν υποστηρίξει όταν τους χρειαστήκαμε. Μην ξεχνάς. Κι ύστερα, εδώ στη φυλακή δε μπορείς να μένεις ουδέτερος... Πρέπει να παίρνεις θέση. Να ανήκεις σε ομάδα.

Φ. : Όποιο πρόβατο βγαίνει έξω από το μαντρί, το τρώει ο λύκος!

Κ. : Εμένα αυτά δε μου ακούγονται σωστά. Επειδή δηλαδή Πέτρο εγώ είμαι φίλος σου, θα πρέπει να είμαι κι εχθρός του εχθρού σου; Δηλαδή την άλλη φορά, που είχανε μαλώσει δύο Έλληνες με δύο Αλβανούς, έπρεπε να μαλώσουμε κι εμείς μεταξύ μας;

Π.: Εμάς μη μας μπλέκεις ρε Κώστα. Εμείς είμαστε αδέρφια.

Τέσσερα χρόνια στο ίδιο κελί. Έχουμε φάει ψωμί μαζί.

Κ. : Ε, αυτό ακριβώς σου λέω ρε Πέτρο. Το ποιος είναι αδελφός με ποιον δεν ορίζεται ούτε από εθνικιστικούς ούτε από θρησκευτικούς φανατισμούς.

Εμείς τουλάχιστον, ας μην ακολουθούμε την ανοησία των άλλων.

Ν. : Σε αυτό συμφωνώ κι εγώ. Πρώτα οι γονείς μου κι ύστερα το σχολείο με είχανε μεγαλώσει με φόβο και μίσος για τους Τούρκους. Μέχρι που πήγα ένα ταξίδι στο Κουσάντασι... Κι εκεί είδα Έλληνες και Τούρκους να ζουν στο ίδιο μέρος σαν αδέρφια. Και με τα χρόνια και με τους καιρούς, γίνονται πραγματικά αδέρφια. Οι πληθυσμοί σμίγουν... Μπλέκονται. Αδύνατον να τους διαχωρίσεις. Και γιατί άλλωστε; Είτε πολιτιστικά είτε γονιδιακά το δει κανείς, οι Έλληνες στο Κουσάντασι είχαν πολύ περισσότερα κοινά με τους Τούρκους γείτονές τους, παρά με άλλους Έλληνες που ζουν σε απόσταση... Όπως για παράδειγμα με τους Έλληνες των Επτανήσων, οι οποίοι με τη σειρά τους θα παρουσιάζουν περισσότερες ομοιότητες με τους Ιταλούς.

Κ. : Αυτό ακριβώς ξαναλέω. Τι με νοιάζει εμένα αν κάποιος πολιτικός πέρασε στη γη γραμμές που τις ονόμασε σύνορα και κάθε τόσο προσπαθεί να μας χωρίσει με το φανατισμό. Εγώ δεν έχω και δεν ανέχομαι καμία ταμπέλα στο μέτωπο. Είμαι ελεύθερος και καμία εθνικότητα, θρησκεία ή πολιτική σκοπιμότητα δε θα μου υποδείξει με ποιον θα μαλώνω και με ποιον θα είμαι φίλος. Πέτρο, αδελφέ μου, λυπάμαι που θα σε θυμώσω, όμως στον επόμενο καβγά θα πας μόνος σου.

ΣΚΗΝΗ 6^η

(Στη σκηνή βρίσκονται και οι πέντε. Ο Χρήστος κρατάει ένα κουτί)

Φ. : Τι κουβαλάς εκεί ρε;

ΧΡ. : Μου 'στειλε η μάνα μου κάτι Χριστουγεννιάτικα στολίδια. Πού να τα κρεμάσω;

Κ. : Και γιατί να τα κρεμάσεις;

ΧΡ. : Ε, Χριστούγεννα έρχονται. Δε θα γιορτάσουμε;

Κ. : Και γιατί να γιορτάσουμε; Τι να γιορτάσουμε; Άκου να δεις λεγκενάκο, διότι απ' ό,τι φαίνεται ήρθες εδώ κουβαλώντας την αρρωστίλα της έξω κοινωνίας... της έξω φυλακής... Εδώ θα γιορτάζουμε μόνο αν έχουμε λόγο. Κι εγώ λόγο δε βρίσκω.

Π. : Ούτε κι εγώ βρίσκω λόγο. Πάρε τα μπιχλιμπίδια σου και πέτα τα. Ή τέλος πάντων, κράτα τα για όταν θα βγεις έξω. Τότε ναι! Θα έχεις λόγο να στολίσεις. Γιατί τότε θα είσαι έξω. Τότε θα ζεις.

ΧΡ. : Ρε παιδιά, δεν είναι ακριβώς έτσι. Εάν αφήνουμε συνεχώς τις έστω αφορμές χαράς να περνάνε χωρίς να τις αγγίζουμε, τότε θα αποκτηνωθούμε. Θα σκληρύνει τόσο η πέτσα μας που, ακόμη κι όταν θα βγούμε, δε θα μπορούμε να χαρούμε και να γιορτάσουμε. Θα έχουμε ξεχάσει πώς είναι να χαιρόμαστε και να γιορτάζουμε. Θα έχουμε ξεχάσει να ζούμε.

Π. : Ωραία τα σκέφτεσαι Χρήστο. Μα εσύ έχεις μέσα μόλις δύο μήνες. Ποιος σου είπε ότι θέλουμε να αποκτηνωθούμε; Μα αν αυτός είναι ο μόνος τρόπος για να επιβιώσουμε; Κανένας δε θέλει να είναι σκληρός. Κανένας δε θέλει να μη χαιρέται.

Κ. : Εσύ νομίζεις πριγκιπέσα πως εγώ και ο Πέτρος δε θέλουμε να γελάμε; Απλώς είναι τόσο ο πόνος από τις χαρές του παρελθόντος σε αντίστοιχες στιγμές, που όντως δεν αντέχουμε να θυμόμαστε. Όσο κι αν αυτό σου φαίνεται σκληρό, εμείς έχουμε μπει στον αυτόματο... Λεπτά, ώρες, μέρες, μήνες, χρόνια... Τα αφήνουμε να κυλάνε... Δεν τα ζούμε εμείς. Απλώς περιμένουμε πότε θα ξαναβγούμε για να ξανααναπνεύσουμε.

Ν. : Σκέψου Χρήστο το τι κάνει η φύση σε αντίστοιχες περιπτώσεις. Όταν ένα δέντρο, για παράδειγμα, αντιληφθεί ότι οι συνθήκες είναι δύσκολες για επιβίωση, τότε ρίχνει το σπόρο στο έδαφος προτού υποστεί την καταστροφή... Μήπως τουλάχιστον και σωθεί η ύπαρξη. Έχει την ελπίδα ότι αυτός ο σπόρος, σε μια άλλη εποχή θα μπορέσει να συνεχίσει... Ίσως και να μην τα καταφέρει. Ίσως και αυτός ο σπόρος να σαπίσει. Μα τουλάχιστον, με αυτό τον έμμεσο τρόπο, η ύπαρξη δεν ενδίδει, δεν «αφήνεται να ενδώσει» στην καταστροφή. Συνεχίζει και ελπίζει... Περιμένει την Άνοιξη... το φως. Για μας το φως είναι η αποφυλάκιση.

Π. : Και μη τυχόν και στο ανόητο λεγκένικο μυαλό σου σκεφτείς ότι είναι η σκληρότητα ή η κενότητα που δε μας επιτρέπουν να δεχτούμε τα στολίδια αυτά σα σημάδια του ονείρου; Πες μου τώρα, ρε ανόητε, πιστεύεις πραγματικά ότι υπάρχει έστω κι ένας μέσα σε αυτή τη λαοθάλασσα που πλημμυρίζει αυτή τη μίζερη φυλακή, πιστεύεις – ξαναλέω – ότι υπάρχει έστω κι ένας κρατούμενος ο οποίος δε θα ήθελε να ονειρεύεται ένα ζεστό σπίτι, μυρωδιά σπιτικού φαγητού, γυναικείο ψίθυρο στο αφτί που να λέει «Σ' αγαπώ. Δεν είσαι μόνος!» και χαρούμενες παιδικές φωνές να του γεμίζουν την ψυχή; Φυσικά και όλοι θα το θέλανε. Φυσικά και όλοι το θέλουν. Μα το θέλουν τόσο πολύ που δεν αντέχουν άλλο να το συζητάνε... Τόσο που η μη αναφορά σε αυτή την ιερή ελπίδα είναι θέμα επιβίωσης... Αλλιώς δεν αντέχεις. Ο πόνος δηλητηριάζει το όνειρο. «Η ελπίδα παραβαστάει. Καταντάει απελπισία».

ΣΚΗΝΗ 7^η

(Στη σκηνή βρίσκονται και οι πέντε. Ο Κώστας ελέγχει ένα κοστούμι)

Φ. : Τι ελέγχεις και ξαναελέγχεις ρε Κώστα τα ρούχα; Μια χαρά είναι.

Κ. : Δεν κοιτάζω αυτό. Απλώς αναρωτιέμαι. Πώς να ήταν άραγε καλύτερο να φανώ στο εφετείο, αξιοπρεπής, με το κοστούμι μου, καθαρός, χωρίς θεατρνισμούς και ψεύτικα δάκρυα ή μήπως θα συνέφερε να δείξω αφημένος, με τίποτα απλούστερα ρούχα και μαύρους κύκλους κάτω από τα μάτια;

Φ. : Ο Δικαιόπολις στους Αχαρνής του Αριστοφάνη, αφού είδε κι αποείδε ότι τα σοβαρά λόγια και τα επιχειρήματα δεν ακούγονταν, πήγε και φόρεσε κάτι κουρέλια... Και ο χορός συγκινήθηκε και τότε μόνο τον άκουσαν...

Π. : Ποιος Δικαιόπολις; Ποιο Δίκαιο; Ποια πόλις; Εγώ Κώστα δε θέλω να σε στενοχωρήσω, όμως την ξέρεις την άποψή μου... Ό,τι και να κάνεις, ό,τι και να φορέσεις, όπως και να παρουσιαστείς, εις βάρος σου θα μετρήσει... Φοράς ρούχα καλά και παρουσιάζεσαι με τον αξιοπρεπή ειλικρινή εσωτερικό σου πόνο, χωρίς να τον προβάλλεις;

Φ. : (Λίγο αστειευόμενος καθώς προφανώς τα λόγια αυτά ο Πέτρος τα έχει πει πολλές φορές) Σε λένε αδίστακτο κτήνος... ψυχρό...

Π. : Φοράς κάτι απλούστερο και αφήνεις τον πόνο να γίνει δάκρυ;

Φ. : Σε λένε θεατρίνο που προσποιείται...

Π. : Κι όσο για τη Συγγνώμη; Εάν ζητήσεις Συγγνώμη, λένε ότι το κάνεις αποσκοπώντας στην καλύτερη δυνατή απόφαση.

Φ. : Και εάν δε ζητήσεις Συγγνώμη, τότε πάλι βρίσκουν την ευκαιρία να μιλήσουν για το αδίστακτο κτήνος... το ψυχρό... το αμετανόητο...

Π. : Έτσι είναι Φώτη κι άσε την κρυφή ειρωνεία. Αν είχες και εσύ φάει στο πετσί σου αυτό το αδιέξοδο, τότε θα καταλάβαινες... Ό,τι και να κάνεις, βάλλεσαι. Ό,τι και να πεις, σε κατηγορούνε. Ό,τι και να κάνεις, δεν έχει δεύτερη ευκαιρία. Αυτή η κοινωνία μάς έχει ξεγράψει. Πάρτε το χαμπάρι. Δε θέλει τα άσχημά μας μα ούτε και τα καλά μας.

Ν. : Αυτό που δε μπορώ να καταλάβω εγώ είναι ο άθλιος τρόπος που μας πηγαίνουν στα δικαστήρια. Μέσα στις κλούβες στοιβαγμένοι... σα σαρδέλες... παρατημένοι για ώρες... Ειδικά αυτό το ελεεινό υπόγειο που μας συγκεντρώνουν στην Πέτρου Ράλλη θίγει τον πολιτισμό... Σκέτο κοτέτσι... Για τουαλέτα μια τρύπα... και βρώμα... Δε μπορείς ούτε να καθίσεις. Εν έτει 2012, αυτή η προκλητική αδιαφορία για τις βασικές ανθρώπινες ανάγκες μας, εμένα μου δηλώνει ξεκάθαρα κοινωνικό σαδισμό και εκδικητικότητα.

Κ. : Δίκιο έχετε όλοι. Μα για εμένα τώρα αυτά τα προβλήματα είναι τα λιγότερα. Ξέρετε τι είναι αυτό που με ενοχλεί περισσότερο από όλα; Ξέρετε τι φοβάμαι; Τη βλέπω εγώ τη δουλειά... Θα γίνει πάλι καμιά αναβολή και τότε τι θα κάνω;

(Στρέφεται στους θεατές:)

Πέντε χρόνια έγκλειστος κι ακόμα δεν ξέρω την ποινή μου... Σύμφωνα κύριοι... Έφταιξα... Δικάστε με σύμφωνα με τους νόμους σας και πείτε μου να ξέρω... Όμως αυτό το πράγμα... Πέντε χρόνια και να μην ξέρω τι μου γίνεται... Πείτε μου κύριοι, τι να πω σε αυτούς που με περιμένουν; Πότε θα βγω; Πότε να με περιμένουν; Αξίζει να με περιμένουν; Επιτέλους. Πείτε μου. Τι να πω στα παιδιά μου;

ΕΞΟΔΟΣ

(Στη σκηνή βρίσκονται ο Πέτρος, ο Φώτης και ο Νίκος. Μετά από λίγο, μπαίνει ο Χρήστος)

ΧΡ. : Φεύγω παιδιά! Φεύγω!

Φ. : Πλάκα κάνεις.

ΧΡ. : Όχι, αλήθεια. Μίλησα με το δικηγόρο και μου είπε ότι έπιασαν τον πραγματικό ένοχο. Με φώναξε και ο υπαρχιφύλακας. Μου είπε να ετοιμάσω τα πράγματά μου.

Φ. : Θα μου αφήσεις τίποτα;

ΧΡ. : Δε νομίζω ότι πέρα από τα ρούχα που θα φοράω θέλω να πάρω μαζί μου οτιδήποτε άλλο. Το αισθάνομαι σα βαρίδι. Σαν κάτι βρώμικο που θα με λερώνει...

Π. : Έχεις δίκιο. Μην πάρεις τίποτα. Είναι γρουσουζιά.

(Τον πλησιάζει και του δίνει το χέρι)

Χαίρομαι για σένα. Να έχεις καλή τύχη. Είσαι καλό παιδί κι εγώ, να ξέρεις, είχα από την αρχή καταλάβει ότι ήσουνα αθώος.

ΧΡ. : Δε με καλύπτει αυτό Πέτρο. Το ότι γνώριζες την αθωότητά μου, ενώ με έκανες μαύρο στο ξύλο, το κάνει ακόμα χειρότερο. Πες μου, αλήθεια, πώς ανέχεσαι αυτούς τους άγραφους κανόνες της φυλακής και αυτά τα άπειρα «πρέπει» να σου καθορίζουν τη συμπεριφορά;

Π. : Μαζέψου λεγκένη. Εγώ να σου ευχηθώ ήρθα.

ΧΡ. : Δε με φοβίζεις πια. Ο φόβος μου ξεπερνιέται από το θυμό μου. Πες μου λοιπόν, πες μου πώς εσύ, άνθρωπος δυνατός, πώς εσύ, άνθρωπος γεννημένος να ζει ελεύθερα, πώς ανέχεσαι να κάνεις πράξεις που δεν καταλαβαίνεις... Πώς ευλογημένη με κτύπαγες ενώ ήξερες πως ήμουν αθώος; Πες μου Πέτρο... Πώς το ανέχεσαι; Αυτό το πράγμα είναι δύο φορές φυλακή... Δεν το βλέπεις;

(Εκείνη τη στιγμή μπαίνει ο Κώστας στη σκηνή)

Φ. : Τι έγινε Κώστας; Έγινε το δικαστήριο;

Κ. : Όχι. Όπως σας τα έλεγα... Αναβολή ενός έτους. Θεέ μου... Τι θα τους πω... Πείτε μου... Τι θα τους πω... Δε μπορώ να τα πάρω ούτε τηλέφωνο...

Π. : Κι ο δικηγόρος τι σου είπε;

Κ. : Τι να πει ο δραχμοφονιάς; Αυτοί ρε είναι χειρότεροι από εμάς. Έχει πληρωθεί πριν δύο χρόνια και τώρα ούτε που νοιάζεται... Στ' αλήθεια πιστεύω ότι βολεύτηκε με την αναβολή.

(Ο Πέτρος κινείται προς τους θεατές)

Π. : Τι τα ψάχνεις. Ενώ για μας η στιγμή του δικαστηρίου καθορίζει τη ζωή μας, η ίδια αυτή στιγμή για τους δικηγόρους δεν είναι τίποτα περισσότερο από την καθημερινότητά τους... Είτε αθώος είτε ένοχος ο πελάτης, ό,τι και να γίνει στη δίκη, είτε γίνει η δίκη είτε όχι, αυτοί θα συνεχίσουν τη ζωούλα τους. Αποχωρώντας από την αίθουσα, θα κάνουν τα γλυκά μάτια στην αξιοκρατικά επιλεγμένη πάντοτε όμορφη ασκούμενη βοηθό τους, θα γυρίσουν στο σπίτι, θα παίξουν με τα παιδιά τους, θα ερωτευθούν, κι ύστερα πάλι αύριο τα ίδια...

(Πλησιάζει και ο Κώστας, επίσης απευθυνόμενος στους θεατές:)

Κ. : Τα ίδια... Πάντα τα ίδια... Δικαστήρια – χαμένες, προδομένες ελπίδες. Φυλακίσεις – χαμένες, προδομένες ζωές. Εχθές. Σήμερα. Αύριο. Αιώνια τα ίδια. Απομονωμένες σκηνές σήμερα είδατε. Άλλες κωμικές. Μα οι πιο πολλές τραγικές. Νέες αφίξεις, άγραφοι κανόνες, επισκεπτήρια της θλίψης, φασαρίες, ψεύτικες ελπίδες, δίκες... και γιορτές που θρέφουν περισσότερο τον πόνο απ' ό,τι τη χαρά.

Π. : Απομονωμένες σκηνές στης «Δυστυχίας τη γιορτή»
επαναλαμβάνονται όμοιες, εδώ και χρόνια
με αλάθητη πιστότητα
σαν τους κύκλους του φεγγαριού
και δεν πρέπει.

Κ. : Τα άσχημα που θίξαμε,
τα άσχημα μέσα στη φυλακή
και τα άσχημα μέσα στην έξω φυλακή
πρέπει να σταματήσουν.
Γιατί να συνεχίζουν;

(Πλησιάζει και ο Χρήστος, απευθυνόμενος επίσης στους θεατές:)

ΧΡ. : Δικαστή, μην κρίνεις βιαστικά
συνάνθρωπε επίσης
και πριν με βεβαιότητα με κατηγορήσεις
την πράξη μου μ' εμένανε μην τρέξεις να ταυτίσεις.

(Πλησιάζει και ο Φώτης, απευθυνόμενος επίσης στους θεατές:)

Φ. : Κι εγώ που μέσα βρέθηκα για ένα τσιγαράκι
τώρα πήρα προαγωγή και έγινα εμποράκι
ίσως κάποτε τύχει και βγω στο σπίτι το δικό μου
στου εθισμού τη ζάλη μου, στο σίγουρο χαμό μου

*(Πλησιάζει και ο Νίκος, και μαζί με τους άλλους σαν ομάδα, φτάνουν ακριβώς
μπροστά στην πρώτη σειρά:)*

Ν. : Σωφρονιστικό σύστημα.

Φ. : Παράλογο.

ΧΡ. : Ανώφελο.

Κ. : Άδικο.

Π. Απάνθρωπο.

Ν.+Φ.+ΧΡ.+Κ.+Π. : STOP